

2023-10-24

Svk 2022/1406

**ANSÖKAN OM ÄNDRING
ENLIGT 2 KAP 27 § ELLAGEN**

Ansökan om ändring av nätkoncession för linje enligt 2 kapitlet 27 § ellagen för tre delsträckor av en befintlig 400 kV ledning i Sigtuna kommun, Stockholms län

Ansökan

Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) ansöker om tillstånd att ändra en befintlig 400 kV-ledning (CL6 S6-8) enligt 2 kapitlet 27 § ellagen vid Håsta samt mellan Brunnby och Skoby i Sigtuna kommun. Ändringarna avser en justering av lokalisering av ledningen. Som mest uppgår justeringen i sidled till ca 250 meter. Anläggningsnummer för ledningen är 8000CM samt 8000CR och ledningen sträcker sig, i sin helhet, mellan Odensala och Hagby stationer. I Bilaga 1 kan befintlig koncession för ledningen ses.

Svenska kraftnät vill uppmärksamma Energimarknadsinspektionen på denna ansökan samhörighet med ansökan för nätkoncession avseende ny 400 kV-ledning mellan Odensala och Överby stationer (CL61 S1-6) samt återkallelse av en 220 kV-ledning (KL42 S4-7 med anläggningsnummer 8100BE). Dessa ansökningar har ärendenummer Ei 2023-100830.

Syfte och anläggningens allmänna lämplighet

För att långsiktigt upprätthålla driftsäkerheten i transmissionsnätet i Stockholmsområdet behöver Svenska kraftnät förstärka nätet i regionen. Sedan 2008 genomför Svenska kraftnät, i samarbete med Vattenfall Eldistribution och Ellevio flera förstärkningar av både regionnät (70–220 kV) och transmissionsnät (220–400 kV). Eftersom elbehovet i Stockholmsregionen förändras över tid, gör Svenska kraftnät löpande analyser för att säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet i elsystemet. Omfattande nätanalyser utförda under åren 2013 till 2014 visade att de planerade investeringarna inte var tillräckliga för att långsiktigt trygga driftsäkerheten och elförsörjningsbehovet. I februari 2016 tog därför Svenska kraftnäts styrelse beslut om ytterligare förstärkningar i de västra delarna av transmissionsnätet i Stockholm vilket innebär att bland annat det befintliga ledningsstråket Odensala–Överby–Beckomberga–Björksätra–Kolbotten byggs om från 220 kV till 400 kV. Den nya 400 kV-ledningen (CL61 S1-6) mellan Odensala och Överby stationer är en

del av denna förstärkning. De planerade åtgärderna med CL61 S1-6 möter även förnyelsebehovet för det åldrande 220 kV-nätet i nordvästra Stockholm där flera av ledningarna närmar sig slutet av sin tekniska livslängd.

I nuläget är befintlig 400 kV-ledning (CL6 S6-8) sambyggd med en 220 kV-ledning (KL42 S4-7) från Odensala station och fram till en delningspunkt i höjd med Måby station. Den befintliga 220 kV-ledningen KL 42 S4-7 ska rivas. I samband med att den nya 400 kV-ledningen byggs mellan Odensala och Överby stationer och 220 kV-ledningen (KL42 S4-7) rivs så planeras den befintliga 400 kV-ledning (CL6 S6-8) istället sam- och parallellbyggas med ny 400 kV-ledning CL61 S1-6. Eftersom den nya 400 kV-ledningen CL61 S1-6, och då även CL6 S6-8, i huvudsak sträcker sig i eller i anslutning till befintlig ledningsgata så är bedömningen att ändringen avseende CL6 S6-8 är så pass liten att den ryms inom 2 kapitlet 27 § ellagen.

Investeringen av projektet som helhet syftar till att elnätet i Storstockholm är robust och driftsäkert även i framtiden, både vid normal drift och i samband med fel och underhållsarbeten. Det betyder att risken för elavbrott minskar. Möjligheten att göra planerade avbrott på transmissionsnätet, utan att andra elförbindelser överbelastas, förbättras också.

Syftet med ändringen för CL6 S6-8 är att minska markintrånget samt att minska påverkan på bebyggelse och landskapsbilden längs sträckan där de båda 400 kV-ledningarna kan sambyggas. Sträckan där ledningen CL6 S6-8 istället parallellbyggas med CL61 S1-6, mellan Måby och Skoby, finns begränsningar i stolphöjd på grund av närheten till Arlanda flygplats men genom att samförlägga infrastrukturen kan marken där befintlig KL42 S4-7 samt CL6 S6-8 i nuläget löper tillsammans helt frigöras från kraftledningar.

Förbindelsens sträckning

Förbindelsen Odensala-Överby är en 400 kV-luftledning som planeras mellan Odensala i Sigtuna kommun och Överby i Sollentuna kommun. Ledningen passerar även genom Upplands Väsby kommun. Hela stäckningen ligger inom Stockholms län. Ledningen anläggs, längs merparten av sträckan, i ledningsgatan för befintlig 220 kV luftledning som ska rivas. En koncessionskarta redovisas i Bilaga 2.

Det landskap som berörs i den norra delen utgörs av växelvisa skogsområden och öppna storskaliga jordbruksmarker med spridd bebyggelse. Det mellersta området, kring Brista och Skoby, berör ett mindre känsligt landskap med större verksamhetsområden och storskalig infrastruktur som E4:an, Arlandabanan och befintliga ledningar.

Teknisk beskrivning

Ändringsansökan avser en befintlig 400 kV luftledning. Den tekniska beskrivningen återfinns i Bilaga 4.

Samrådsprocessen

Eftersom ändringen avseende CL6 S6-8 varit en förutsättning och därmed även ingått som en planerad ledningsåtgärd inom ramen för projektet Odensala-Överby, ny 400 kV-ledning (CL6 S1-6) har Svenska kraftnät kommunicerat brett. Utöver länsstyrelse, tillsynsmyndighet och enskilda som är direkt berörda har dialog därmed genomförts med en vidare krets av sakägare, statliga myndigheter, organisationer och allmänheten. Samrådet för projektet Odensala-Överby har skett i flera etapper där det första samrådet (2017) beskrev flera alternativa utredningskorridorer och det andra samrådet (avgränsningssamråd, 2019) avsåg ett utbyggnadsförslag för ledningen. Efter det andra samrådet genomfördes även ett kompletterande samråd för delsträckan Odensala-Åslunda-Slåsta (2020) och ytterligare ett kompletterande samråd för en sträckning förbi Håsta (2021), se även Tabell 1. Ett undersökningssamråd som beskrev ändringen av CL6 S6-8 genomfördes maj-augusti 2022. I slutet av 2022 beslutade Länsstyrelsen i Stockholms län att ändringen avseende CL6 S6-8 inte antas medföra betydande miljöpåverkan, se Bilaga 2 till Bilaga 3 MKB.

Svenska kraftnät har genomfört samråden i form av skriftlig information som delgivits berörda, öppna hus och samrådsmöten. De kompletterande samråden samt undersökningssamrådet avseende CL6 S6-8 genomfördes som skriftliga samråd. Under samråden har det varit möjligt att ringa och ställa frågor samt lämna skriftliga synpunkter via e-post eller brev. Samtliga underlag har hållits tillgängliga på Svenska kraftnäts hemsida.

Under 2021 och 2022 har projektet genomfört och därefter inväntat ett godkännande från Swedavia och Luftfartsverket av radiostörningsmätningar för projektet där ändringen ingått. Under denna tid har detaljprojektering inletts. Detaljprojekteringen har även medfört en fördjupad dialog med berörda fastighetsägare och sakägare. Godkännande från Swedavia och Luftfartsverket erhöles i början av 2023, se Bilaga 7 till Bilaga 3 MKB.

Tabell 1. Genomförda samrådsaktiviteter för Odensala-Överby.

År	Aktivitet
2015/2016	Inledande teknisk förstudie och framkomlighetsstudie.
2017	Samråd om flera utredningskorridorer.
2019	Avgränsningssamråd om ett utbyggnadsförslag.
2020	Kompletterande avgränsningssamråd delsträcka Odensala-Åslunda-Slåsta.
2021	Kompletterande avgränsningssamråd sträcka Håsta.
2021/2022	Radiostörningsmätningar och detaljprojektering.
2022	Undersökningssamråd för ändring avseende CL6 S6-8

Väsentliga miljöeffekter

MKB:n (Bilaga 3) redovisar de väsentliga miljöeffekter som den planerade ändringen väntas kunna medföra. Identifierade aspekter är:

- > Boendemiljö
- > Landskapsbild
- > Naturmiljö
- > Kulturmiljö
- > Naturresurshållning
- > Mark och vatten
- > Infrastruktur
- > Planförhållanden

Sammantaget bedöms påverkan på berörda aspekter vara liten och några väsentliga miljöeffekter på miljön eller människors hälsa bedöms inte uppstå.

Planförhållanden

Enligt 2 kap. 8 § ellagen får en nätkoncession för linje inte strida mot någon detaljplan eller områdesbestämmelse. Berörda detaljplaner vid den planerade ledningssträckan har inventerats, för mer detaljerad beskrivning se Bilaga 3 MKB. Den planerade ändringen berör gällande detaljplaner men bedöms inte i stå strid med någon detaljplan eller områdesbestämmelse.

Sökandens lämplighet och kunskapskravet

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk med uppgift att förvalta Sveriges transmissionsnät för elkraft, som omfattar ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Svenska kraftnät utvecklar transmissionsnät och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och ekonomisk elförsörjning. Svenska kraftnät har över 1000 anställda och ytterligare flera hundra personer sysselsätts på entreprenad för drift och underhåll av transmissionsnät runt om i landet. Svenska kraftnät har således god erfarenhet och kompetens på området, något som är värdefullt för att på bästa möjliga sätt kunna tillvarata miljöintressena vid ledningens anläggande. Svenska kraftnät ser till att medarbetarna har den kompetens som krävs för att kunna göra långsiktiga och hållbara bedömningar där miljöhänsyn är en viktig del av underlaget. Sakkunskapen hos de som arbetat med framtagande av miljökonsekvensbeskrivningen, inventeringar m.m. framgår av respektive dokument.

Svenska kraftnät har upprättat tekniska riktlinjer i form av Miljö- och hälsokrav i bygg- och anläggningsentreprenader samt underhållsentreprenader (TR 13). Detta dokument används vid upphandling och redovisar de krav som affärsverket ställer. Krav finns bl.a. på att en miljöplan ska upprättas för entreprenaden och att miljöutbildning ska genomföras.

Ansvar för skadad miljö

Svenska kraftnät är som verksamhetsutövare ansvarig för ledningarnas drift och underhåll samt för att avhjälpa de eventuella skador som anläggningarna orsakar i miljön.

Inom Svenska kraftnäts organisation finns, som framgått av denna ansökan, betydande erfarenhet av elöverföring och de miljömässiga frågor som kan uppstå i samband med eventuella olyckor och tillbud. I de tidigare nämnda tekniska riktlinjerna (TR 13) anges att entreprenören ska upprätta en skriftlig nödlägesplan för akuta händelser och kommunicera den till personal och underentreprenörer. Svenska kraftnäts projektledare/underhållsingenjör ska omedelbart informeras vid olyckor

eller tillbud som kan ge upphov till miljöpåverkan. Olyckor eller tillbud dokumenteras i en händelserapport som skickas till projektledaren alternativt dokumenteras i Svenska kraftnäts underhållssystem. Aktuell tillsynsmyndighet ska alltid informeras vid händelse som kan ge upphov till miljöpåverkan.

Parallella provningar

Utöver ändringen på CL6 S6-8 samt nybyggnation av 400 kV-ledningen CL61 S1-6 kommer andra ledningsåtgärder på befintligt omkringliggande nät att genomföras. Detta görs för att förstärka och höja kapaciteten på hela nätet i Stockholmsområdet ut till slutkund men även för att kunna genomföra planerad nybyggnation. Svenska kraftnät har arbetat för samordning gällande lokalisering av berörda ledningar i syfte att minimera störning för människans hälsa och miljön. Svenska kraftnät har haft kontinuerlig samverkan och dialog och där överenskommelse med andra ledningsägare finns för genomförande.

Nedan listas övriga ledningsåtgärder som ska ske i området. Notera att åtgärder kan komma ändras i det fall förutsättningarna för en enskild ledningsåtgärd förändras.

- En tillfällig kortare 220 kV-ledning/avgrening vid Måby station måste upprättas på Svenska kraftnäts luftledning KL42 S 4-7 (220 kV). Denna ledningsjustering etableras för att upprätthålla strömförsörjningen av Måby station från Odensala station medan KL 42 S8 rivs.
- Rivning och avveckling av Svenska kraftnäts luftledning KL 42 S8 (220 kV) mellan Odensala och Måby.
- Rivning av KL42 S4-7 sker efter att den planerade ledning CL61 S1-6 är driftsatt.
- För att bidra till en kapacitetshöjning i regionnätet och därmed även frigöra mark för den aktuella 400 kV-ledningen kommer ledningsåtgärder och spänningshöjning att göras på Vattenfalls luftledning ÄL9 S2 (70 kV) från Odensala.
- Ledningsflytt av Vattenfall Energidistributions luftledning ÄL9 S9 (70 kV). Luftledningen ska flyttas eller markförläggas och utreds av Vattenfall Energidistribution.
- Tre delsträckor av Trafikverkets matarledning JL7 S5 ska flyttas där nya sträckningar är förprojekterade.

- Flytt av Svenska kraftnäts luftledning KL41 S4-6 Måby-Hagby (220 kV) i ca 2 km mellan Måby station till Skoby. Denna ledning ska sedan överlätas till Vattenfall Energidistribution.
- Flytt och markförläggning för flertalet av Vattenfall Energidistributions 20 kV lokalnätsledningar i området.

Berörda fastigheter och rättighetshavare

Den planerade ändringen kommer att beröra fastigheter i Sigtuna kommun.

Förteckning över samtliga berörda fastigheter och innehavare av lagfart till dessa bifogas (Bilaga 5). I bilagan inkluderas även kända innehavare av särskild rätt. Förteckningen inkluderar inte hyresrättsinnehavare eller bostadsrättsinnehavare.

Uppgift om överenskommelser om upplåtelse av mark

Svenska kraftnät avser att teckna markupplåtelseavtal för projektet. Markupplåtelseavtalen kommer att läggas till grund för upplåtelse av ledningsrätt vid förrättning enligt ledningsrättslagen. I de fall avtal inte kan träffas kommer frågan om förtida tillträde till marken att tas upp vid förrättning om ledningsrätt hos Lantmäteriet.

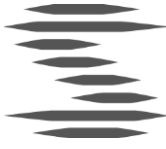
Förvärv har skett av fastigheterna [REDACTED]. Inom ramen för hela projektet Odensala-Överby har ytterligare förvärv gjorts, men dessa bedöms inte beröra ändringen av ledningen CL6 S6-8.

Berörda nätkoncessioner

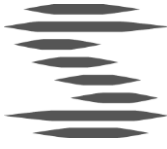
Vattenfall Eldistribution och Trafikverket har linjekoncessioner som går parallellt med eller korsar ledningen där ändringen planeras. Vattenfall Eldistribution har områdeskoncession längs planerad ledning.

Tidplan och kostnader

När nödvändiga tillstånd erhållits och entreprenaden upphandlats kommer byggarbetena att starta. I dagsläget beräknas det ske år 2025/2026 och pågå under cirka 4-6 år. Preliminär tidplan för idrifttagning av elförbindelsen är år 2029/2030.

Direkta byggkostnader	Direkta byggkostnader, projektering, tillståndsprocess, mark- och intrångsersättning, rivningar etc.	Ca 72 mnkr
Indirekta kostnader (drift- och underhåll)	Tekniskt och skogligt underhåll	Ca 60 tkr (denna kostnad ingick även i kostnadsberäkning för koncessionsansökan för CL61 S1-6, där indirekta kostnader för hela projektet redovisades)
Reinvesteringar		Ledningens ekonomiska livslängd samt analysperiod beräknas till 60 år. Det görs ingen reinvestering under analysperioden.
Avvecklingskostnader		12 mnkr (denna kostnad ingick även i kostnadsberäkning för koncessionsansökan för CL61 S1-6, där en avvecklingskostnad för hela projektet redovisades)

Övrigt

Till ansökan bifogas bilagor enligt nedan angivna förteckning. Beträffande behörighetshandlingar, organisationsplan, årsredovisning m.fl. handlingar hänvisas till motsvarande handlingar i redan ingivna ärenden och till Svenska kraftnäts webbsida www.svk.se. Om Energimarknadsinspektionen önskar att dessa handlingar inges i original emottas besked härom.

Svenska kraftnäts dnr. 2022/1406 ska anges vid korrespondens om ärendet.

Beslut om denna ansökan har fattats av enhetschef Ingela Lindqvist efter föredragning av delprojektledare Helena Karlsson.

Sundbyberg, dag som ovan

Ingela Lindqvist

Bilagor

1. Koncessionsbeslut Odensala-Hagby CL6, 800CM och 800CR
2. Koncessionskarta i skala 1:50 000
3. Miljökonsekvensbeskrivning
4. Teknisk beskrivning
5. Förteckning över berörda sakägare
6. Koncessionslinje (shapefil)

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

uöjskues 'unuy/teuueuoum eruyruuey 2023-104008-0001 2023-10-31